

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

**DRŽAVNO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2025/2026**

8. in 9. razred osnovne šole

**Nataša Konc Lorenzutti: *Jutri bom siten kot pes*
Anja Štefan: *Štiri črne mravljice, Od jutra do jutra***

Kriterij
A Razumevanje – do 20 točk
Povzetek sporočilnosti pesmi – do 4 točke
Primerjava pesmi s pripovedjo <i>Jutri bom siten kot pes</i> – do 4 točke
Primerjava ravnanja obeh gospodarjev – do 4 točke
Povezava odnosa enega od gospodarjev s poljubno kratko zgodbo iz zbirke <i>Štiri črne mravljice</i> – do 4 točke
Predstavitev kritike sodobne družbe – do 4 točke
B Uporaba književnega znanja – do 10 točk
Smiselna vključenost podatkov o življenju in delu obeh avtoric – do 4 točke
Smiselna vključenost podatkov o obeh knjigah – do 4 točke
Smiselna vključenost literarnovednih pojmov – do 2 točki
C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk
Utemeljitev povezave odnosa gospodarja z eno od zgodb iz zbirke kratkih zgodb <i>Štiri črne mravljice</i> – do 2 točki
Povezava naslova z vsemi tremi besedili – do 3 točke
Doživljanje naslova – do 3 točke
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 2 točki
Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk
Zgradba besedila – do 3 točke
Jezikovna pravilnost – do 4 točke
Slogovna ustreznost – do 3 točke

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

8. in 9. razred osnovne šole

Nataša Konc Lorenzutti: *Jutri bom siten kot pes*
Anja Štefan: *Štiri črne mravljice, Od jutra do jutra*

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **povzame sporočilnost pesmi – do 4 točke;**

Npr.:

Gospodar je le navidezno prijazen, v resnici pa ima moč in psa nadzoruje z nagrado in s kaznijo (kruh/bič). Psu svetuje, naj se mu ne upira, pri čemer ga ustrahuje in mu ponazarja, kaj se mu lahko zgodi ob neposlušnosti. Pesem izpostavi, da družba raje nagrajuje ubogljive/pokorne/prilagodljive, kot pa tiste, ki razmišljajo s svojo glavo (kritika družbe). Pesem govori o malem človeku, kritizira oblast in slepo poslušnost (pes in gospodar kot metafori).

- **primerja pesem s pripovedjo *Jutri bom siten kot pes* – do 4 točke;**

Npr.:

Piše o podobnostih (uporništvo psa, omejevanje identitete, poseg v »psa« s cepljenjem oz. kastracijo, doživljanje strahu, sočutje bralca do obeh psov ...) ter razlikah med pesmijo in pripovedjo (eno je pripovedno in drugo pesemsko besedilo, tretjeosebni/prvoosebni pripovedovalec, naklonjenost/nenaklonjenost do psa, Aksel je bil v aktivnejši vlogi kot pes v pesmi, želja po pripadnosti, iskrenost/dvoličnost ...).

- **predstavi ravnanje obeh gospodarjev – do 4 točke;**

Npr.:

Metka je do Aksla zelo zaščitniška, ga dojema kot človeka/otroka, ga omejuje v njegovi »pasji naravi« ipd. Gospodar iz pesmi je do svojega psa gospodovalen/avtoritativen, se zaveda svoje moči, ga ustrahuje, pričakuje pokorščino in podrejenost ... Metka mu je podobna, saj je dala Aksla v zavetišče, ko je dobila dojenčka.

- **poveže odnos enega od gospodarjev s poljubno kratko zgodbo iz zbirke *Štiri črne mravljice* – do 4 točke;**

Npr.:

Piše o doživljanju upornišva (v kratki zgodbi *Po rezilu noža/Volk/Jeza/Groza ...*), ljubezni (v kratki zgodbi *Ljubezen ...*), pripadnosti (v kratki zgodbi *Dež ...*) ipd.

- **predstavi kritiko sodobne družbe v pripovedi *Jutri bom siten kot pes* – do 4 točke.**

Npr.:

Aksel lahko predstavlja sodobnega človeka/mladostnika, ki ga gospodar omejuje, zato se – podobno kot mladostnik – upre. V pripovedi je vidna kritika odnosa do živih bitij nasploh (zavetišče je zapor) – podobno lahko v sodobnem času doživljamo institucijo, npr. šolo, obveznosti. Izrazita je tudi kritika odnosa do starejših oz. drugačnih (*Žakova* in *Viljemova* zgodba). Kritika se kaže tudi v humornem prikazu strankarskega udejstvovanja med psi.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **navede podatke o obeh avtoricah in njunem delu – do 4 točke;**

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

- **navede podatke o obeh knjigah – do 4 točke;**
- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 2 točki.**

Npr.:

mladinska pripoved; poglavje; basen; (prvoosebni, tretjeosebni) pripovedovalec; (sodobna) avtorica/pisateljica; pesnica/pesnik; kratka zgodba; slog; jezik; književna oseba; (književna) perspektiva; sporočilo; pesniška sredstva; pripovedništvo (proza); humor; pesem v prozi/pesem; ritmizirana proza ...

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno **vpeti v tekmovalčevo pisanje** in niso zgolj naštetih (na nepravih mestih). Ne šteje torej zgolj kvantiteta.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **utemelji povezavo odnosa enega gospodarja s poljubno kratko zgodbo iz zbirke *Štiri črne mravljice* – do 2 točki;**

Po smislu.

- **poveže naslov razlagalnega besedila *Še dobro, da sem pes. Ljudje so pa res trčeni. z vsemi tremi besedili* – do 3 točke;**

Npr.:

Nerazumno/neodgovorno ravnanje Metke se kaže v tem, da je bila do Aksla preveč zaščitniška/se je do Aksla obnašala kot do otroka ipd.

Gospodar v pesmi je dvoličen, neiskren, izkazuje svojo moč ipd.

Mravljice nas učijo o ...

- **pojasni svoje doživljanje razumevanja naslova razlagalnega besedila *Še dobro, da sem pes. Ljudje so pa res trčeni.* – do 3 točke;**

Po smislu.

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 2 točki.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih besedil.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Ustrezna zgradba – do 3 točke

3 točke	–	za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov
2 točki	–	za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov
1 točka	–	za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni

Opombe:

Če tekmovalec predstavi avtorici, knjigi in literarnovedne pojme v strnjenem odstavku ali delu besedila, lahko prejme največ 1 točko (šibka koherentnost).

Jezikovna pravilnost – do 4 točke

- 4 točke** – za jezikovno brežhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami
- 3 točke** – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo
- 2 točki** – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 točka** – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

Slogovna ustreznost – do 3 točke

- 3 točke** – za slogovno brežhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično skladijska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami
- 2 točki** – za slogovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 točka** – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

Članicam in članom državnih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.